

Beleggingsverzekering

Algemene voorwaarden van de verzekering

ARTIKEL 1

Definities

In deze voorwaarden wordt verstaan onder:

Verzekeringnemer

De (rechts-) persoon / personen die de verzekering sluit(en) of diens rechtsopvolger(s).

Verzekerde

De persoon / personen op wiens leven de verzekering is gesloten.

Verzorger

De persoon van wiens in leven zijn zoals uit het polisblad blijkt de premiebetaling mede afhankelijk is.

Begunstigde

De (rechts-)persoon / personen aan wie de uitkering van het verzekerd bedrag moet worden betaald.

Achtergebleven partij bij een geregistreerd partnerschap

De persoon, die tot het overlijden van de verzekeringnemer / verzekerde met de verzekeringnemer / verzekerde een geregistreerd partnerschap heeft gehad, zoals bedoeld in titel 5A van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

Fortis ASR Leven

Fortis ASR Levensverzekering N.V., Archimedeslaan 10, 3584 BA Utrecht, Postbus 2072, 3500 HB Utrecht, Nederland.

Directie

De directie van Fortis ASR Leven.

Verzekering

De overeenkomst inzake een levensverzekering.

Polis

De schriftelijke vastlegging van de verzekering door Fortis ASR Leven, bestaande uit polisblad, algemene en bijzondere voorwaarden / clausebladen.

Ingangsdatum van de verzekering

De in het polisblad genoemde datum waarop de verzekering ingaat.

Einddatum van de verzekering

De in het polisblad genoemde datum waarop de verzekering wordt beëindigd, indien de verzekerde alsdan in leven is.

Looptijd van de verzekering

Het tijdvak gelegen tussen de ingangsdatum en de einddatum van de verzekering.

Premie

Het bedrag dat ten gunste van de verzekering wordt betaald.

Risicopremie

De premie betreffende de risicodekking.

Premievervaldatum

De datum waarop volgens het polisblad een premie vervalt.

Polisverjaardag

Elk vol jaar na de ingangsdatum van de verzekering.

Fonds

Een door Fortis ASR Leven aangeboden beleggingsmogelijkheid waarin wordt deelgenomen door middel van units.

Unit

Eenheid van deelname in een fonds.

Unitkoers

De waarde van het fonds per unit.

Aankoopkosten

Kostenvergoeding voor de aankoop van units van een fonds

Verkoopkosten

Kostenvergoeding voor de verkoop van units van een fonds

Waarde van de verzekering

De totale waarde van de tegen de unitkoers omgerekende units welke deel uitmaken van de verzekering.

Waarde van de verzekering bij verkoop

De waarde van de verzekering na verrekening van verkoopkosten

Afkoop

Opname van de waarde van de verzekering bij verkoop.

Switch (herverdeling fondsen)

Verkoop van units van één of meer fondsen van een verzekering onder gelijktijdige aankoop voor het vrijkomende bedrag van units in één of meer andere fondsen.

Valutatatum

De datum waarop gelden op de rekening van Fortis ASR Leven zijn bijgeschreven of worden afgeschreven.

Koersdatum

De datum waarop unittransacties voor de bepaling van de daarbij te hanteren koers worden geacht te zijn uitgevoerd.

ARTIKEL 2

Grondslag van de verzekering

2.1 Overeenkomst

De verzekering is gegrond op de schriftelijke verklaringen van de verzekeringnemer, de verzekerde en eventuele verzorger, gedaan met het oog op het sluiten van de verzekering.

2.2 Digitale aanvraag

Indien de verzekering digitaal is aangevraagd of gewijzigd, is, om de bewijskracht van de aanvraag te regelen, op de verzekering het bepaalde in dit artikel van kracht.

De door de verzekeringnemer verstrekte gegevens waarop de verzekering is gebaseerd, worden in de polis vastgelegd.

De verzekeringnemer dient bij ontvangst van de polis de juiste verwerking van deze gegevens te controleren en de polis voor akkoord te ondertekenen.

Indien deze gegevens niet correct zijn verwerkt, dient de verzekeringnemer de polis per omgaande te retourneren.

Voor zover voor deze verzekering automatische incasso van de premie is overeengekomen, bevestigt de verzekeringnemer door de polis voor akkoord te ondertekenen, tevens deze machtiging automatische incasso. De voor akkoord ondertekende polis blijft in bezit van de verzekeringnemer.

Mocht deze polis niet als bewijsstuk overgelegd kunnen worden, dan is hetgeen in de administratie van Fortis ASR Leven vermeld is, leidend. Wanneer Fortis ASR Leven binnen twee weken na de afgifte datum de polis niet heeft terugontvangen dan gaat Fortis ASR Leven er van uit dat de verzekeringnemer akkoord is.

2.3 Mededelingsplicht

De verzekeringnemer is verplicht aan Fortis ASR Leven alle feiten met het oog op het sluiten of wijzigen van de verzekering mede te delen die hij kent of behoort te kennen, en waarvan, naar hij weet of behoort te begrijpen, de beslissing van Fortis ASR Leven of, en zo ja, op welke voorwaarden, Fortis ASR Leven de verzekering zal willen sluiten of de wijziging zal willen accepteren, afhangt of kan afhangen. Als blijkt dat aan deze mededelingsplicht niet is voldaan, geldt het volgende:

- Als Fortis ASR Leven bij kennis van de ware stand van zaken een hogere premie zou hebben bedongen, wordt het verzekerde bedrag naar evenredigheid verminderd.
- Als Fortis ASR Leven bij kennis van de ware stand van zaken een lager verzekerd bedrag zou zijn overeengekomen, wordt het verzekerde bedrag naar bedoeld lager verzekerd bedrag verminderd.
- Als Fortis ASR Leven bij kennis van de ware stand van zaken andere voorwaarden zou hebben gesteld, is slechts een bedrag verzekerd alsof deze voorwaarden in de verzekering waren opgenomen.
- Als Fortis ASR Leven bij kennis van de ware stand van zaken de verzekering niet zou hebben gesloten, is zij geen uitkering verschuldigd. Indien Fortis ASR Leven de wijziging niet zou hebben geaccepteerd, is zij ter zake van de wijziging geen uitkering verschuldigd.

ARTIKEL 3

Aanvang en einde van de verzekering

3.1 **Aanvang van de verzekering**

De verzekerde risico's zijn gedekt vanaf de ingangsdatum van de verzekering.

3.2 **Opzegtermijn**

De verzekeringnemer heeft het recht binnen dertig dagen na ontvangst van de polis de verzekering op te zeggen.
Deze opzegging dient schriftelijk te geschieden. Vanaf het moment dat de opzegging Fortis ASR Leven heeft bereikt, wordt de verzekering geacht nimmer tot stand te zijn gekomen.
Reeds betaalde premies worden gerestitueerd, waarbij rekening kan worden gehouden met het door Fortis ASR Leven gelopen beleggingsrisico.

3.3 **Looptijd van de verzekering**

De verzekeringnemer heeft het recht de looptijd van de verzekering te verlengen of in te korten.
Premievrije verlenging van de looptijd is niet mogelijk.

3.4 **Einde van de verzekering**

De verzekering eindigt:

- Door opzegging van de verzekering. Deze opzegging dient schriftelijk door de verzekeringnemer te geschieden. Vanaf het moment dat de opzegging Fortis ASR Leven heeft bereikt, wordt de verzekering beëindigd;
- Door afkoop als omschreven in artikel 11.1 op het daar genoemde tijdstip.
- Op het moment dat verrekening van risicopremie en een vergoeding voor kosten niet meer mogelijk is, omdat de waarde van de verzekering onvoldoende is (zie artikel 10.3);
- Op het moment dat een uitkering als bedoeld in artikel 14 opvorderbaar wordt;
- Indien de verzekering op grond van artikel 2.3 niet zou zijn gesloten.

ARTIKEL 4

Premiebetaling

4.1 **Eenmalige premiebetaling (koopsom)**

Voor een verzekering met eenmalige premiebetaling is de gehele premie verschuldigd per de ingangsdatum van de verzekering.

4.2 **Periodieke premiebetaling**

Voor een verzekering met periodieke premiebetaling is de eerste premie vermeerderd met de som van de eventueel reeds verschenen premies verschuldigd bij afgifte van de polis.
Iedere volgende premie is op de premievalidatum verschuldigd.
Indien de eerste premie hoger is dan de volgende premies, is de eerste premie verschuldigd per de ingangsdatum van de verzekering. De eventueel reeds verschenen premies zijn verschuldigd bij afgifte van de polis. Iedere volgende premie is op de premievalidatum verschuldigd.
Voor een verzekering met periodieke premiebetaling per maand moet de premie worden voldaan door middel van automatische afschrijving ten laste van een bank- of girorekening.

4.3 **Premievakantie**

Een premievakantie houdt in dat op verzoek van de verzekeringnemer de hoogte van de premie wordt verminderd.
Zodra de verzekering twee jaar van kracht is en de verschuldigde premies zijn voldaan, heeft de verzekeringnemer recht op premievakantie. De premievakantie geldt in principe voor maximaal één jaar.
De waarde van de verzekering moet voldoende zijn om in het tijdvak van de premievakantie de in artikel 10 omschreven maandelijks verrekening te kunnen voortzetten.
Een premievakantie dient uiterlijk drie maanden vóór de betreffende premievalidatum door de verzekeringnemer schriftelijk te worden aangevraagd. Na beëindiging van de premievakantie moet de oorspronkelijke premiebetaling worden hervat.

4.4 **Niet betaalde premie**

Ingeval de verschuldigde premie, om welke reden dan ook, niet wordt voldaan, heeft de verzekeringnemer, na aanmaning, nog één maand de tijd om de premie, met de wettelijke rente daarover tot de dag van betaling, alsmede de door Fortis ASR Leven gemaakte incassokosten, te voldoen. Hetzelfde recht hebben de aanvaarde begunstigde, de pandhouder en de beslaglegger.
Is de premie binnen deze periode van één maand niet voldaan dan wordt de verzekering in ongewijzigde vorm automatisch voortgezet, indien en voor zolang dit overeenkomstig het bepaalde in artikel 10 mogelijk is.

4.5 **Extra storting**

De verzekeringnemer heeft het recht binnen de door Fortis ASR Leven vast te stellen grenzen extra stortingen te verrichten.
Door aankoop van units wordt de extra storting toegevoegd aan de waarde van de verzekering.
De koersdatum is de eerste werkdag volgend op de valutadatum.
Afhankelijk van de verzekeringsvorm wijzigt ook het verzekerde overlijdenskapitaal.

4.6 **Vooruitbetaalde premie**

Over de premietermijn, waarvoor premie is betaald en waarbinnen een verzekerde of een meeverzekerde verzorger overlijdt, is de premie geheel verschuldigd.

4.7 **Verhoging en verlaging**

De verzekeringnemer heeft het recht om gedurende de looptijd van de verzekering de premie voor de resterende looptijd te verhogen dan wel te verlagen, voor zover passend binnen de dan bij Fortis ASR Leven geldende acceptatievoorwaarden. De datum waarop de premie wordt verhoogd, wordt voor de toepassing van de artikelen 10 voor het gedeelte van de verhoging als de ingangsdatum van de verzekering gezien.

ARTIKEL 5

Belegging in fondsen

5.1 **Toevoeging aan de waarde van de verzekering**

De betaalde premie wordt toegevoegd aan de waarde van de verzekering.

Dit geschiedt door aankoop van units onder verrekening van aankoopkosten.

De premie wordt, in de door de verzekeringnemer opgegeven verdeling, belegd in de fondsen.

De aankoopkosten zijn het hierna vermelde percentage van de premie.

Bij een premie op jaarbasis	van	tot	percentage
	€ 0.000	€ 1.000	4%
	€ 1.000	€ 2.000	3%
	€ 2.000	€ 3.000	2%
	€ 3.000	en hoger	1%

Bij een eenmalige premiebetaling (koopsom of extra storting)	van	tot	percentage
	€ 0.000	€ 5.000	4%
	€ 5.000	€ 10.000	3%
	€ 10.000	€ 15.000	2%
	€ 15.000	€ 20.000	1%
	€ 20.000	en hoger	0%

De koersdatum is bij periodieke premiebetaling de premievalidatum. Bij een eenmalige premiebetaling (koopsom of een extra storting) is de koersdatum de eerste werkdag na de valutadatum.

- 5.2 **Wijziging verdeling toekomstige premies**
De verzekeringnemer heeft het recht om de verdeling van de toekomstige premies te wijzigen.
Fortis ASR Leven kan beperkende voorwaarden stellen ten aanzien van deelname in fondsen
- 5.3 **Switch (herverdeling fondsen)**
De verzekeringnemer heeft het recht om de units van een of meer fondsen te verkopen onder gelijktijdige aankoop voor het vrijkomende bedrag van units in één of meer andere fondsen.
Switchen is éénmaal per kalenderjaar gratis, daarna wordt 0,5% over de waarde van het geswitchte bedrag in rekening gebracht met een minimum van € 50,-.
Het genoemde percentage en het genoemde bedrag gelden vanaf 01-10-2005 en kunnen door Fortis ASR Leven jaarlijks worden aangepast.
Wanneer een schriftelijk verzoek voor een switch voor 12.00 uur 's middags is ontvangen door Fortis ASR Leven, is de koersdatum de eerste daarop volgende werkdag. Indien dat verzoek na 12.00 uur 's middags is ontvangen is de koersdatum de tweede daarop volgende werkdag.

ARTIKEL 6 Fondsen

- 6.1 **Belegging**
Eventuele dividenduitkeringen worden herbelegd in het fonds.
Belegging kan ook plaatsvinden in beleggingsobjecten, waarvan de waarde in andere valuta wordt uitgedrukt dan in Nederlandse valuta.
Het in fondsen belegde vermogen is juridisch eigendom van Fortis ASR Leven.
- 6.2 **Fondsassortiment**
De directie heeft de bevoegdheid, in bijzondere omstandigheden, een fonds uit het assortiment te halen. De verzekeringnemer heeft dan de keus tussen een switch als bedoeld in artikel 5.3 (aan deze switch zijn geen kosten verbonden) en / of een afkoop als bedoeld in artikel 11, met betrekking tot de in het betreffende fonds aanwezige waarde.
- 6.3 **Beheerkosten van de belegging**
Voor het beheer van de belegging worden binnen het fonds beheerkosten in rekening gebracht.
De hoogte van de beheerkosten is afhankelijk van het gekozen fonds.
Fortis ASR Leven kan een korting geven op de beheerkosten van de belegging. De verrekening ten gunste van de waarde van de verzekering vindt plaats door een toevoeging aan de waarde van de verzekering zonder verrekening van aankoopkosten.
De hoogte van de korting is afhankelijk van het gekozen fonds.
De beheerkosten voor de belegging kunnen door het fonds worden aangepast. Een eventuele verhoging van de beheerkosten voor de belegging wordt door het fonds aangekondigd in een of meer landelijke dagbladen.
Na aanpassing van de beheerkosten door het fonds heeft Fortis ASR Leven het recht de genoemde korting aan te passen.

ARTIKEL 7 Waardebepaling en koersen

- 7.1 **Unitkoers**
De unitkoers wordt dagelijks vastgesteld door de beheerder van het fonds.
Bij beursgenoteerde fondsen is de unitkoers, de openingskoers, die op de beurs voor het fonds tot stand is gekomen.
- 7.2 **Publicatie van koersen**
De actuele unitkoers wordt dagelijks op de internetsite van Fortis ASR Leven en via een landelijk dagblad bekend gemaakt.
Daarnaast wordt de koers op verzoek verstrekt.
- 7.3 **Voorbehoud hoogte voorbeeldkapitaal**
Voor zover in de polis een voorbeeldkapitaal staat kan de verzekeringnemer aan de hoogte daarvan geen rechten onttelen.

ARTIKEL 8 Risicodekking

- 8.1 **Overlijdensdekking**
Indien en voor zover dit uit de polis blijkt is een overlijdensdekking verzekerd. De hoogte van de overlijdensdekking is in de polis omschreven. De risicopremie wordt maandelijks vastgesteld.
Zodra en voor zover de waarde van de verzekering meer is dan het verzekerd bedrag na overlijden, vergoedt Fortis ASR Leven maandelijks een 'negatieve risicopremie'. De negatieve risicopremie wordt op de in artikel 10.1 omschreven wijze aan de waarde van de verzekering toegevoegd.
- 8.2 **Verzorgerclausule**
Indien en voor zover uit de polis blijkt dat na overlijden van de verzorger voor de einddatum van de premiebetaling vrijstelling van premiebetaling wordt verleend, geldt het volgende.
Tot de einddatum van de premiebetaling worden de na het overlijden van de verzorger voor de verzekering verschuldigde premies voldaan door de verzekeraar.
Indien het overlijden van de verzorger het gevolg is van één of meer van de in artikel 9 genoemde oorzaken of plaatsvindt tijdens een periode van actieve oorlogstoestand als bedoeld in artikel 15, dan blijven de premies normaal door de verzekeringnemer verschuldigd. De risicopremie voor de verzorgerclausule wordt op de in artikel 10.1 omschreven wijze maandelijks met de waarde van de verzekering verrekend.
- 8.3 **Arbeidsongeschiktheidsdekking**
Indien en voor zover dit uit de polis blijkt is door een aanvullende verzekering de vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid meeverzekerd. De dekking van vrijstelling van premiebetaling bij arbeidsongeschiktheid is in de polis omschreven. De risicopremie voor de arbeidsongeschiktheidsdekking wordt op de in artikel 10.1 omschreven wijze maandelijks met de waarde van de verzekering verrekend.

ARTIKEL 9 Uitsluitingen overlijdensrisico

- 9.1 **Uitsluitingen**
Indien Fortis ASR Leven overlijdensrisico draagt en zich één van de hierna genoemde gevallen van overlijden voordoet, wordt de afkoopwaarde van de verzekering, berekend naar de dag voorafgaande aan het overlijden, uitgekeerd. Indien de verzekering geen afkoopwaarde heeft, maar wel premievrije waarde, dan wordt de verzekering geacht premievrij te zijn gemaakt op de dag voorafgaande aan het overlijden.
Deze regeling geldt als de verzekerde overlijdt:
- Als gevolg van deelname aan gevechtshandelingen als militair, anders dan in wettige krijgsdienst van het land van zijn nationaliteit;
 - Als gevolg van gevechtshandelingen (waaronder mede begrepen de uitwerking van wapens van welke aard dan ook), waarbij de verzekerde actief of passief is betrokken, tijdens een uitzending van de verzekerde als militair of als ambtenaar bij het Ministerie van Defensie in burgerlijke openbare dienst, naar een gebied buiten Nederland.
 - Als gevolg van een vliegongeval, tenzij de verzekerde dit ongeval is overkomen als:
 - Passagier van een luchtvaartuig;
 - Lid van het regelmatig vliegend personeel (tenzij als testvlieger, invlieger of proefvlieger), werkzaam voor een burgerluchtvervoerdienst;
 - Lid van het reservepersoneel van de krijgsmacht, voor herhalingsoefeningen in dienst;
 - Burgerbestuurder van een luchtvaartuig, mits daartoe wettelijk bevoegd;
 - Binnen twee jaar na de ingangsdatum van de verzekering, door een eind aan zijn leven te (doen) maken of door een poging daartoe. In de beoordeling van de daad of het overlijden als gevolg daarvan, wordt de geestestoestand waarin de verzekerde verkeerde buiten beschouwing gelaten, tenzij aan Fortis ASR Leven kan worden aangetoond dat de verzekerde handelde in een vlaag van acute waanzin (bijvoorbeeld ijkoorts of razernij) of dat zijn overlijden het gevolg was van rechtens geoorloofde euthanasie.

9.2 **Defensiecontract**

De uitsluiting als bedoeld in artikel 9.1 sub 2 is niet van toepassing, indien en voor zover Fortis ASR Leven heeft afgezien van de mogelijkheid om hierop een beroep te doen, krachtens een op het tijdstip van overlijden van de verzekerde geldende overeenkomst (die Fortis ASR Leven heeft onderschreven) tussen de Staat der Nederlanden en de vereniging Verbond van Verzekeraars.

Deze overeenkomst is alleen van toepassing indien de uitzending plaatsvindt in het kader van een vredes- of humanitaire operatie, waarover ingevolge artikel 100 lid 1 van de Grondwet aan de Staten-Generaal inlichtingen zijn verstrekt en waartegen de meerderheid in de Staten-Generaal geen bezwaren heeft gemaakt.

Volgens deze overeenkomst moet onder meer sprake zijn van een verzekering die is verpand in het kader van een hypothecaire geldlening. Op grond van deze overeenkomst wordt bij overlijden van die militair of ambtenaar (ondanks de uitsluiting in artikel 9.1 sub 2 het verzekerd bedrag tot ten hoogste een bedrag van € 400.000,- uitgekeerd.

Bij een afkoop binnen tien jaar na de ingangsdatum van de verzekering of na een verhoging van de premie, vindt er, behalve als dit in een clauseblad is uitgesloten, een kostenverrekening ineens plaats.

Het betreft hier de kosten die gemaakt zijn in verband met de totstandkoming van de verzekering of bij een verhoging van de premie. De verkoopkosten zijn 1%.

Als koersdatum geldt de eerste werkdag volgend op de datum waarop een opdracht tot afkoop door Fortis ASR Leven is ontvangen. Door de afkoop eindigt de verzekering.

De uitbetaling geschiedt na overlegging van de polis.

11.2 **Minimum bedrag aan afkoop**

Een afkoop, die zou resulteren in een lager uit te keren bedrag dan een door Fortis ASR Leven vast te stellen minimum bedrag, is niet mogelijk.

11.3 **Gezondheidswaarborgen**

Voor een afkoop bij een verzekering, waarbij de uitkering onmiddellijk na overlijden van de verzekerde op dat moment lager is dan de waarde van de verzekering bij verkoop, kunnen gezondheidswaarborgen worden gevraagd.

ARTIKEL 10

Verrekening risicopremie en kostenvergoeding

10.1 **Maandelijks verrekening risicopremie en kostenvergoeding**

Maandelijks worden de op basis van artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 verschuldigde risicopremie en de kostenvergoeding voor het tot stand komen en het beheer van de verzekering verrekend met de waarde van de verzekering.

De verrekening van de in de artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 bedoelde risicopremie en de kostenvergoeding vindt ook plaats, indien om wat voor reden dan ook, geen premie meer wordt betaald.

Een verrekening ten laste van de waarde van de verzekering vindt plaats door een onttrekking aan de waarde van de verzekering onder verrekening van verkoopkosten.

Een verrekening ten gunste van de waarde van de verzekering vindt plaats door een toevoeging aan de waarde van de verzekering onder verrekening van aankoopkosten.

De kosten die gemaakt zijn in verband met het tot stand komen van de verzekering dan wel bij een verhoging van de premie worden verrekend gedurende de eerste tien jaar volgend op de ingangsdatum van de verzekering respectievelijk volgend op een verhoging van de premie.

Indien de resterende looptijd van de verzekering minder is dan tien jaar, of indien dit in een clauseblad anders is geregeld, worden de genoemde kosten gedurende de resterende looptijd verrekend.

De kosten die tijdens de looptijd van de verzekering voor het beheer van de verzekering worden gemaakt worden direct verrekend.

10.2 **Verrekening van kostenvergoeding bij eenmalige premiebetaling**

In afwijking van artikel 10.1 wordt bij een verzekering - of het deel van de verzekering - tegen eenmalige premiebetaling (koopsom of extra storting) de vergoeding voor kosten die gemaakt zijn in verband met de totstandkoming van de verzekering ineens verrekend.

10.3 **Automatische voortzetting tot onvoldoende waarde van de verzekering is bereikt**

Is verrekening van risicopremie en een vergoeding voor kosten niet meer mogelijk, omdat de waarde van de verzekering onvoldoende is, dan vervalt de verzekering op dat moment van rechtswege.

10.4 **Voorbeeldkapitalen**

De in de offerte en polis vermelde voorbeeldkapitalen zijn bij het vermelde rendement het resultaat van premiebetaling verrekening van aan- en verkoopkosten, risicopremies en kostenvergoeding.

ARTIKEL 11

Afkoop

11.1 **Afkoop**

De verzekeringnemer heeft, behalve als dit in een clauseblad is uitgesloten, het recht om met een afkoop de verzekering te beëindigen. De afkoopwaarde is gelijk aan de waarde van de verzekering bij verkoop, mits sinds de ingangsdatum van de verzekering of de verhoging van de premie tenminste tien jaar zijn verstreken.

ARTIKEL 12

Premievrij maken

12.1 **Premievrij maken**

Indien de verzekering premievrije waarde heeft, kan de verzekeringnemer aan Fortis ASR Leven verzoeken om de verzekering premievrij voort te zetten tegen verminderde bedragen.

De verzekeringnemer heeft geen recht om de verzekering premievrij voort te zetten tegen verminderde bedragen, indien de hoogte van de verminderde uitkering(en) beneden een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen grens.

12.2 **Berekening**

Fortis ASR Leven berekent het verzekerde bedrag dat op grond van de waarde van de verzekering op het moment van premievrij maken kan worden verzekerd in dezelfde verzekeringsvorm en met dezelfde einddatum. De aanvullende verzekeringen komen bij premievrij maken te vervallen.

ARTIKEL 13

Overdracht en pandgeving

13.1 **Overdracht**

De verzekeringnemer kan de uit de verzekering voortvloeiende rechten en verplichtingen overdragen. Overdracht van een gedeelte van de rechten en verplichtingen is niet mogelijk.

De mededeling van deze overdracht aan Fortis ASR Leven dient schriftelijk te geschieden.

13.2 **Pandgeving**

Het is de verzekeringnemer niet toegestaan de rechten uit de verzekering in pand te geven zonder dat van deze pandgeving mededeling plaatsvindt aan Fortis ASR Leven (verbod van stil pandrecht).

Een mededeling van de pandgeving aan Fortis ASR Leven is derhalve voor de vestiging hiervan vereist en dient bovendien schriftelijk te geschieden.

Indien de rechten uit de verzekering in pand zijn gegeven, mag de verzekeringnemer de rechten uit de verzekering alleen uitoefenen met toestemming van de pandhouder.

Het recht van wijziging verdeling toekomstige premies en het recht van switch kunnen niet worden verpand.

ARTIKEL 14

Uitkering

14.1 Uitkering na overlijden

De bij Fortis ASR Leven opvorderbare uitkering wegens overlijden van de verzekerde geschiedt na overlegging van:

- De polis;
- Een uittreksel uit een gewaarmerkt afschrift van de overlijdensakte van de verzekerde.

Indien het laatstgenoemde document niet kan worden overgelegd, dan kan worden volstaan met overlegging van andere bescheiden, waaruit ter beoordeling van Fortis ASR Leven het overlijden van de verzekerde blijkt.

De verkoopkosten zijn 1%.

Als koersdatum geldt de eerste werkdag volgend op de datum waarop de schriftelijke mededeling van het overlijden door Fortis ASR Leven is ontvangen.

14.2 Uitkering bij leven

De bij Fortis ASR Leven opvorderbare uitkering bij in leven zijn van de verzekerde op de einddatum van de verzekering geschiedt na overlegging van:

- De polis;
- Een attestatie de vita van de verzekerde.

Indien het laatstgenoemde document niet kan worden overgelegd, dan kan worden volstaan met overlegging van andere bescheiden, waaruit ter beoordeling van Fortis ASR Leven het in leven zijn van de verzekerde blijkt. De verkoopkosten zijn 1%.

De koersdatum is de in het polisblad genoemde einddatum.

14.3 Kwijting

Fortis ASR Leven heeft steeds de bevoegdheid bij uitkering van enig bedrag op de door haar gewenste wijze kwijting te verlangen, alsmede een bewijs dat de laatst verschuldigde premie is betaald.

ARTIKEL 15

Oorlogs- en molestrisico

15.1 Aanvaarding oorlogs- en molestrisico

Fortis ASR Leven aanvaardt, onverminderd het in artikel 9 bepaalde, het oorlogs- en molestrisico met inachtneming van het hierna in dit artikel bepaalde.

15.2 Reductie uitkering

Vanaf het tijdstip waarop in de toekomst in Nederland of de Overzeese Rijksdelen een actieve oorlogstoestand intreedt, zal - zolang deze actieve oorlogstoestand duurt - het bepaalde in dit artikel gelden. De verzekerde uitkeringen worden verminderd tot 90% van de oorspronkelijke verzekerde uitkeringen. Indien de waarde van de verzekering moet worden uitgekeerd, wordt deze waarde verminderd tot 90% van de oorspronkelijke waarde. Indien de verzekeringnemer gebruik maakt van het recht op afkoop, dan wordt de daarbij behorende uitkering in dezelfde verhouding verminderd.

15.3 Ontheffing reductie

Het in artikel 15.2 bepaalde wordt geacht niet in werking te zijn getreden, indien na overlijden van de verzekerde ten genoegen van Fortis ASR Leven het navolgende wordt aangetoond.

De verzekerde moet op het in de aanvang van artikel 15.2 bedoelde tijdstip en verder tijdens de gehele duur van de oorlogstoestand niet verbleven hebben in een of meer van de genoemde gebiedsdelen waar een actieve oorlogstoestand heeft geheerst en / of in andere staten, die gedurende die tijd in oorlog zijn geweest. Het aantonen moet geschieden binnen zes maanden na beëindiging van de actieve oorlogstoestand, maar uiterlijk bij het opeisbaar worden van enige bij de verzekering verzekerde uitkering of bij afkoop.

15.4 Einde oorlogstoestand

Fortis ASR Leven zal uiterlijk negen maanden na het einde van het boekjaar, waarin de in artikel 15.2 bedoelde oorlogstoestand is beëindigd als volgt handelen.

Aan het eind van bedoeld boekjaar wordt bepaald of de berekende waarde van de gezamenlijke kortingen de totale waarde op dat tijdstip van de op rekening van de oorlog te stellen extra sterfteverliezen overschrijdt.

Indien en voor zover dat zo is, worden de reeds ingehouden kortingen alsnog geheel of gedeeltelijk uitbetaald. Bij deze bepaling wordt gekeken naar de groep polissen, waarop deze of in hoofdlijnen daarmee overeenstemmende molestbepalingen in werking zijn getreden.

15.5 De Nederlandsche Bank

De aanwezigheid, alsmede het tijdstip van intreding en beëindiging van een actieve oorlogstoestand als bedoeld in artikel 15.2 en artikel 15.4, zullen bindend worden vastgesteld door de Nederlandsche Bank.

15.6 Overlijdensrisico

Indien door Fortis ASR Leven niet gedurende de gehele duur van de verzekering(en) overlijdensrisico wordt gelopen, dan is het in dit artikel bepaalde slechts van toepassing, indien zodra en zolang Fortis ASR Leven zodanig risico op enig tijdstip gedurende het bestaan van de actieve oorlogstoestand loopt of gaat lopen.

ARTIKEL 16

Beperking terrorismerisico

Het bepaalde in dit artikel is niet van toepassing op een voor 01-01-2004 bestaande risicodekking.

16.1 Begripsomschrijvingen

In deze voorwaarden en de daarop berustende bepalingen wordt - voor zover niet anders blijkt - verstaan onder:

16.1.1 Terrorisme

Gewelddadige handelingen en / of gedragingen - begaan buiten het kader van een van de zes in artikel 3,38 van de Wet op het financieel toezicht genoemde vormen van molest - in de vorm van een aanslag of een reeks van in tijd en oogmerk met elkaar samenhangende aanslagen als gevolg waarvan letsel en / of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood tengevolge hebbend, en / of schade aan zaken ontstaat dan wel anderszins economische belangen worden aangetast, waarbij aannemelijk is dat deze aanslag of reeks - al dan niet in enig organisatorisch verband - is beraamd en / of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en / of religieuze en / of ideologische doelen te verwezenlijken.

16.1.2 Kwaadwillige besmetting

Het - buiten het kader van een van de zes in artikel 3,38 van de Wet op het financieel toezicht genoemde vormen van molest - (doen) verspreiden van ziektekiemen en / of stoffen die als gevolg van hun (in)directe fysische, biologische, radioactieve of chemische inwerking letsel en / of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood tengevolge hebbend, bij mensen of dieren kunnen veroorzaken en / of schade aan zaken kunnen toebrengen dan wel anderszins economische belangen kunnen aantasten, waarbij aannemelijk is dat het (doen) verspreiden - al dan niet in enig organisatorisch verband - is beraamd en / of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en / of religieuze en / of ideologische doelen te verwezenlijken.

16.1.3 Preventieve maatregelen

Van overheidswege en / of door verzekerden en / of derden getroffen maatregelen om het onmiddellijk dreigend gevaar van terrorisme en / of kwaadwillige besmetting af te wenden of - indien dit gevaar zich heeft verwezenlijkt - de gevolgen daarvan te beperken.

16.1.4 Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorisemeschaden N.V. (NHT)

Een door het Verbond van Verzekeraars in Nederland opgerichte herverzekeringsmaatschappij, waarbij uitkeringsverplichtingen uit hoofde van verzekeringsovereenkomsten, die voor in Nederland toegelaten verzekeraars direct of indirect kunnen voortvloeien uit de verwezenlijking van de in artikel 16.1.1, 16.1.2 en 16.1.3 omschreven risico's, in herverzekering kunnen worden ondergebracht.

16.1.5 Verzekeringsovereenkomsten

Overeenkomsten van schadeverzekering voor zover zij overeenkomstig het bepaalde in artikel 1.1 onder "staat waar het risico is gelegen van de Wet op het financieel toezicht betrekking hebben op in Nederland gelegen risico's.

- Overeenkomsten van levensverzekering voor zover gesloten met een verzekeringnemer met gewone verblijfplaats in Nederland, of, indien verzekeringnemer een rechtspersoon is, met de in Nederland gevestigde vestiging van de rechtspersoon waarop de verzekering betrekking heeft.
- Overeenkomsten van natura-uitvaartverzekering voor zover gesloten met een verzekeringnemer met een gewone verblijfplaats in Nederland, of, indien verzekeringnemer een rechtspersoon is, met de in Nederland gevestigde vestiging van de rechtspersoon waarop de verzekering betrekking heeft.
- 16.1.6 **In Nederland toegelaten verzekeraars**
Levens-, natura-uitvaart- en schadeverzekeraars die op grond van de Wet op het financieel toezicht bevoegd zijn om in Nederland het verzekeringsbedrijf uit te oefenen.
- 16.2 **Begrenzing van de dekking voor het terrorismerisico**
- 16.2.1 Indien en voor zover, met inachtneming van de in artikel 16.1.1, 16.1.2 en 16.1.3 gegeven omschrijvingen, er binnen de grenzen van de geldende polisvoorwaarden, dekking bestaat voor gevolgen van een gebeurtenis die (direct of indirect) verband houdt met:
terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen, handelingen of gedragingen ter voorbereiding van terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen, hierna gezamenlijk aan te duiden als 'het terrorismerisico', geldt dat de uitkeringsplicht van de verzekeraar ter zake van iedere bij haar ingediende aanspraak op uitkering, is beperkt tot het bedrag van de uitkering die de verzekeraar ter zake van die aanspraak ontvangt onder de herverzekering voor het terrorismerisico bij de NHT, in het geval van een verzekering met vermogensopbouw vermeerderd met het bedrag van de uit hoofde van de betrokken verzekering reeds gerealiseerde vermogensopbouw.
- Bij levensverzekeringen wordt het bedrag van de gerealiseerde vermogensopbouw gesteld op de krachtens de Wet op het financieel toezicht aan te houden premiereserve ten aanzien van de betrokken verzekering.
- 16.2.2 De NHT biedt herverzekeringsdekking voor de hiervoor genoemde aanspraken tot maximaal 1 miljard euro per kalenderjaar. Vorengenoemd bedrag kan van jaar tot jaar worden aangepast en geldt voor alle bij de NHT aangesloten verzekeraars tezamen. Van een eventuele aanpassing zal mededeling worden gedaan in drie landelijk verschijnende dagbladen.
- 16.3 **Uitkeringsprotocol NHT**
- 16.3.1 Op de herverzekering van de verzekeraar bij de NHT is van toepassing het Protocol afwikkeling claims (hierna te noemen het Protocol).
Op grond van de in dit protocol vastgestelde bepalingen is de NHT onder meer gerechtigd de uitkering van de schadevergoeding of het verzekerde bedrag uit te stellen tot het moment waarop zij kan bepalen of en in hoeverre zij over voldoende financiële middelen beschikt om alle vorderingen waarvoor zij als herverzekeraar dekking biedt, voor het geheel te voldoen.
Voor zover de NHT niet over voldoende financiële middelen blijkt te beschikken, is zij gerechtigd overeenkomstig bedoelde bepalingen een gedeeltelijke uitkering aan de verzekeraar te doen.
- 16.3.2 De NHT is, met in achtneming van het gestelde in bepaling 7 van het Protocol afwikkeling claims, bevoegd om te beslissen of een gebeurtenis in verband waarmee aanspraak op uitkering wordt gedaan, als een gevolg van de verwezenlijking van het terrorismerisico moet worden aangemerkt.
Een daartoe strekkend en overeenkomstig voornoemde bepaling genomen besluit van de NHT, is bindend jegens verzekeraar, verzekeringnemer, verzekerden en tot uitkering gerechtigden.
- 16.3.3 Eerst nadat de NHT aan de verzekeraar heeft medegedeeld welk bedrag, al dan niet bij wijze van voorschot, ter zake van een vordering tot uitkering aan haar zal worden uitgekeerd, kan de verzekerde of de tot uitkering gerechtigde op de in artikel 16.3.1 bedoelde uitkering ter zake tegenover de verzekeraar aanspraak maken.
- 16.3.4 De herverzekeringsdekking bij de NHT is ingevolge bepaling 17 van het Protocol slechts van kracht voor aanspraken op uitkering die worden gemeld binnen twee jaar nadat de NHT van een bepaalde gebeurtenis of omstandigheid heeft vastgesteld dat deze als een verwezenlijking van het terrorismerisico in de zin van deze voorwaarden wordt beschouwd.

ARTIKEL 17

Aanpassing

- 17.1 Indien uit wet- en regelgeving voortvloeiende voorschriften of uitzonderlijke omstandigheden daartoe naar het oordeel van Fortis ASR Leven aanleiding geven, heeft Fortis ASR het recht de voor de verzekering geldende voorwaarden en / of tarieven en bloc dan wel groepsgewijs te wijzigen.
- 17.2 Onder uitzonderlijke omstandigheden als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan:
buiten Fortis ASR gelegen omstandigheden die qua gevolgen voor Fortis ASR Leven vergelijkbaar kunnen zijn met de gevolgen verbonden aan terrorisme of oorlog en die naar het oordeel van Fortis ASR Leven een voortdurende ongewijzigde dekking van het risico onverantwoord maken; hieronder is niet begrepen de door Fortis ASR Leven toe te passen rekenrente of de hoogte van de beleggingsopbrengsten.
- 17.3 Een wijziging als bedoeld in het eerste lid geldt voor iedere daarvoor in aanmerking komende verzekeringsovereenkomst en gaat in op een door Fortis ASR Leven vastgestelde datum.
- 17.4 Fortis ASR Leven kondigt de voorgenomen wijziging individueel dan wel - indien andere mogelijkheden redelijkerwijze ontbreken - door middel van een advertentie in een landelijk verschijnend dagblad vooraf aan.
- 17.5 De verzekeringnemer heeft het recht de wijziging schriftelijk te weigeren. Indien de verzekeringnemer dat voor de 40-ste dag na de voor de wijziging vastgestelde datum aan Fortis ASR Leven heeft medegedeeld, is deze verzekeringsovereenkomst per de door Fortis ASR Leven vastgestelde wijzigingsdatum beëindigd dan wel, indien dit volgens de geldende wettelijke bepalingen niet mogelijk is, omgezet in een premievrije verzekering. Heeft Fortis ASR Leven vóór die 40-ste dag geen mededeling van de verzekeringnemer ontvangen, dan wordt deze geacht met de wijziging te hebben ingestemd. In dat geval wordt de verzekering voortgezet met toepassing van de nieuwe voorwaarden en / of tarieven.
- 17.6 De mogelijkheid om de wijziging te weigeren geldt niet indien:
a De wijziging van de voorwaarden en / of tarieven voortvloeit uit op wet- en regelgeving berustende voorschriften;
b De wijziging een verlaging van de premie en / of een uitbreiding van de dekking inhoudt;
c De wijziging van de premie direct voortvloeit uit een overeengekomen premiewijziging verband houdende met de toegenomen leeftijd van de verzekerde.

ARTIKEL 18

Begunstiging

- 18.1 **Standaardbegunstiging**
Is bijkijns de polis de verzekering gesloten op het leven van één verzekerde, dan zijn achtereenvolgens begunstigten:
- Verzekeringnemer;
- Weduwe / weduwnaar / achtergebleven partij bij een geregistreerd partnerschap van de verzekeringnemer;
- Verzekerde;
- Weduwe / weduwnaar / achtergebleven partij bij een geregistreerd partnerschap van de verzekerde;
- Erfgenamen van de verzekerde.
Een en ander met uitsluiting van later genoemden door eerder genoemden.

Is blijkens de polis de verzekering gesloten op het leven van twee verzekerden, dan zijn achtereenvolgens begunstigden:

- Verzekeringnemer;
- Weduwe / weduwnaar / achtergebleven partij bij een geregistreerd partnerschap van de verzekeringnemer;
- Eerste verzekerde;
- Tweede verzekerde.

Bij gelijktijdig overlijden van eerste en tweede verzekerde zijn begunstigden: voor de helft de erfgenamen van de eerste verzekerde en voor de helft de erfgenamen van de tweede verzekerde.

Een en ander met uitsluiting van later genoemden door eerder genoemden.

18.2 Begunstigde

Wordt een uitkering opvorderbaar, dan zal uitkering geschieden aan de begunstigde(n), voor zover op het tijdstip van opvorderbaar worden in leven of bestaande. Indien de verzekeringnemer, in deze hoedanigheid genoemd als begunstigde, overlijdt terwijl de verzekerde op dat moment in leven is, treden de erfgenamen van eerstgenoemde voor wat betreft de begunstiging niet als verzekeringnemer in diens plaats, tenzij deze erfgenamen voordat de verzekerde overlijdt Fortis ASR Leven hebben verzocht hen op de polis aan te tekenen als nieuwe verzekeringnemer. Indien er geen levende of bestaande begunstigde is aangewezen, is de standaardbegunstiging van toepassing.

18.3 Wijziging begunstiging

De verzekeringnemer heeft, zolang de verzekerde in leven is, tot de einddatum van de verzekering het recht een begunstiging te herroepen en een nieuwe begunstigde aan te wijzen.

18.4 Aanvaarding begunstiging

Aanvaarding door de begunstigde heeft pas tot gevolg dat de begunstiging onherroepelijk wordt, indien de verzekeringnemer voor deze aanvaarding zijn toestemming heeft gegeven.

De aanvaarding door de begunstigde en de toestemming van de verzekeringnemer moeten schriftelijk geschieden en aan Fortis ASR Leven zijn meegedeeld. Is de begunstiging onherroepelijk, dan zal de verzekeringnemer de uit de verzekering voortvloeiende rechten slechts kunnen uitoefenen met schriftelijke toestemming van de als onherroepelijk aangewezen begunstigde. Bij overlijden van een als onherroepelijk aangewezen begunstigde gaat de begunstiging over op diens erfgenamen.

18.5 Erfgenamen

Zijn 'de erfgenamen' van een bepaalde persoon als begunstigten aangewezen, dan delen zij in de uitkering naar verhouding waarin zij tot de nalatenschap zijn geroepen.

18.6 Opzet of grove schuld begunstigde

Wordt een uitkering opvorderbaar doordat de verzekerde door opzet of grove schuld van een begunstigde is overleden, dan wordt die begunstigde geacht nimmer begunstigde te zijn geweest, indien Fortis ASR Leven voordat tot uitbetaling is overgegaan hiervan kennis heeft genomen.

ARTIKEL 19

Klachtenregeling

19.1 Intermediair

Klachten over dit product of deze verzekering, of de dienstverlening van Fortis ASR Leven kunnen in eerste instantie worden voorgelegd aan het intermediair. Deze zoekt, daar waar nodig in overleg met Fortis ASR Leven, naar een passende oplossing.

19.2 Interne klacht

Als het overleg met het intermediair en/of de direct betrokkenen van Fortis ASR Leven geen oplossing biedt, kan schriftelijk een formele klacht worden ingediend bij Fortis ASR Leven. De klacht kan worden gericht aan Fortis ASR Klachtenservice, U02. B5.35, Postbus 2072, 3500 HB Utrecht. Hiervoor kan ook gebruik gemaakt worden van het klachtenformulier op de site www.fortisasr.nl

19.3 Klachteninstantie

Als de klacht niet naar tevredenheid wordt opgelost, kan deze binnen drie maanden nadat een definitieve reactie van Fortis ASR Leven is verkregen, worden voorgelegd aan de Stichting Klachteninstituut Financiële

Dienstverlening (KIFID), Postbus 93257, 2509 AG Den Haag, telefoon: 0900-1klacht ofwel 0900-3552248.

19.4 Rechter

Indien de verzekeringnemer geen gebruik wil maken van deze klachtenbehandelingsmogelijkheden, kan deze het geschil voorleggen aan de bevoegde rechter.

ARTIKEL 20

Slotbepalingen

20.1 Adreswijziging

De verzekeringnemer en de als onherroepelijk aangewezen begunstigde dienen Fortis ASR Leven schriftelijk mee te delen naar welk adres de voor hem bedoelde correspondentie gezonden moet worden. Voor de uitvoering van deze verzekering zijn voor Fortis ASR Leven de aan haar laatst bekende adressen bepalend.

20.2 Wijzigingen

Wijzigingen als bedoeld in de artikelen 18 en 20 en andere handelingen waarmee rechten uit de verzekering aan derden worden toegekend zijn tegenover Fortis ASR Leven alleen van kracht nadat hiervan door Fortis ASR Leven een schriftelijk bewijs is afgegeven.

20.3 Belening

Deze verzekering is bij Fortis ASR Leven niet beleenbaar.

20.4 Nieuwe polis

Indien door de verzekeringnemer ter beoordeling van Fortis ASR Leven aannemelijk is gemaakt dat de polis verloren of teniet is gegaan, kan deze worden vervangen op door Fortis ASR Leven te stellen voorwaarden. Bij vervanging wordt een nieuwe polis uitgereikt, waardoor de oorspronkelijke polis haar waarde verliest.

20.5 Verhoging

Indien de verzekering wordt verhoogd en Fortis ASR Leven uit dien hoofde meer risico gaat lopen, dan wel indien de premie wordt verhoogd, dan wordt deze verhoging voor de toepassing van deze voorwaarden geacht een nieuw gesloten verzekering te zijn met als ingangsdatum de datum van verhoging.

20.6 Waardemededeling

Op verzoek van de verzekeringnemer wordt een individuele waardemededeling verstrekt.

20.7 Uitbetalingen

De uit hoofde van de verzekering te betalen bedragen zijn uitsluitend verschuldigd en betaalbaar op het hoofdkantoor van Fortis ASR Leven in Nederland, in Nederlandse valuta en op de door Fortis ASR Leven verlangde wijze. Van de uit te betalen bedragen worden eventueel achterstallige premies en de daarover verschuldigde intrest afgehouden. Het recht op enig door Fortis ASR Leven verschuldigd bedrag vervalt na afloop van vijf jaar, te rekenen vanaf de dag waarop het verschuldigde opvorderbaar is geworden, tenzij Fortis ASR Leven om redenen van billijkheid anders beslist.

Fortis ASR Leven vergoedt geen intrest over de tijd gelegen tussen het opvorderbaar worden en de feitelijke uitbetaling van bedragen.

20.8 Kosten in verband met de verzekering

Gemaakte kosten in verband met de verzekering kunnen aan de verzekeringnemer in rekening worden gebracht, dan wel kunnen met de uitbetaling worden verrekend.

Bij wijziging van de polis (behalve artikel 5.3 switch) wordt éénmalig maximaal € 60,- in rekening gebracht.

Het genoemde bedrag geldt vanaf 01-10-2005 en kan door Fortis ASR Leven jaarlijks worden aangepast.

Aan de verhoging van de verzekering op grond van premieverhoging zijn geen kosten verbonden.

20.9 Kosten uitbetaling

Wordt een andere dan de in artikel 20.7 genoemde wijze van betaalbaarstelling met Fortis ASR Leven overeengekomen en / of geschiedt uitbetaling (mede) aan anderen dan in de polis genoemde begunstigde(n), dan kunnen de daaraan verbonden extra kosten op de te betalen bedragen in mindering worden gebracht.

Algemene voorwaarden van de verzekering

- 20.10 **Afwijkende bepalingen**
Indien en voor zover in het polisblad en / of daarbij behorende clauseblad(en) van deze algemene voorwaarden is afgeweken, prevaleert het in het polisblad respectievelijk het clauseblad bepaalde.
- 20.11 **Wijziging voorwaarden**
Fortis ASR Leven behoudt zich het recht voor de algemene voorwaarden periodiek aan te passen, onder andere aan gewijzigde inzichten en omstandigheden en de nieuwe algemene voorwaarden van toepassing te verklaren.
Na mutatie van een polis zijn de nieuwste algemene voorwaarden van toepassing.
- 20.12 **Nederlands recht**
Op de verzekering is Nederlands recht van toepassing.
- 20.13 **Vorbehoud**
Alle verstrekte informatie in het kader van deze verzekering is gebaseerd op de wet- en regelgeving, zoals deze van kracht was op het moment dat de informatie over deze overeenkomst werd verstrekt. Fortis ASR Leven is niet aansprakelijk voor de directe of indirecte schade die voortvloeit uit nadien veranderde wet- en regelgeving.
- 20.14 **Restbepaling**
In alle gevallen, waarin door deze voorwaarden niet is voorzien, zal Fortis ASR Leven naar redelijkheid handelen.

Deze voorwaarden gelden met ingang van 13 maart 2009.